

Шта одлука босанскохерцеговачких власти о унутрашњем дугу значи за вас?

У децембру су се власти на државном и ентитетском нивоу као и власти Брчко Дистрикта договориле о стратегији за рјешавање неисплаћених финансијских потраживања грађана према државним органима, чиме је уклоњен један од највећих проблема који готово већ цијелу деценију уноси несигурност у економију ове земље. То је добра вијест за БиХ као и за грађане ове земље. Овим договором уклања се највећа препрека за инвестиције и отварање нових радних мјеста у овој земљи. И биће уклоњен највећи дио терета дуга за будуће генерације.

Шта представљају ова потраживања?

Грађани имају потраживања према органима власти БиХ – на државном и ентитетском нивоу као и у Брчко Дистрикту – у вриједности од неколико милијарди КМ. То је новац који се не исплаћује већ годинама и за који до прошлог мјесеца није ни постојао план исплате. До сада су многи засигурно вјеровали да никада неће ни бити исплаћен. Дакле, ко тачно има право на исплату ових потраживања?

Највећу групу чине грађани чији су девизни рачуни блокирани као последица распада бивше Југославије, затим група грађана који имају потраживања према органима власти по основу трошкова који су настали као последица рата; те хиљаде радника и пензионера којима се дугује новац у виду неисплаћених плата и пензија. Државни органи дугују новац банкама, а имају обавезе и према грађанима по основу сертификата издатих у касним 90-им.

Колико је озбиљан овај проблем?

Економија БиХ је заправо талац ових огромних потраживања. Све док не буде постојала извјесна сигурност у погледу начина и рокова за отплату овог огромног износа, и домаћи и страни инвеститори ће са великим опрезом одлучивати о улагању новца у БиХ. Они имају веома реално оправдање за забринутост будући да свако онај ко покрене неки посао у БиХ мора бити забринут због могућности да ће влада морати рјешавати питање унутрашњег дуга подизањем пореза у области приватног предузетништва. То је нешто што страни инвеститори морају узети у обзир, као и разлог због којег често одлучују да не улажу у земљу у којој није ријешено питање унутрашњег дуга.

Грађани живе у неизвјесности у погледу тога да ли ће се тај проблем икад ријешити. Сада постоји извјесност.

Изражено у бројкама, унутрашња потраживања према органима власти БиХ износе отприлике 9 милијарди КМ. То је три четвртине вриједности свега што су током протекле године произвела сва предузећа и сви грађани у БиХ. Како бисте стекли представу о томе, замислите ваш годишњи приход и онда замислите да дугујете три четвртине вашег годишњег прихода, а да све дугове морате платити у исто вријеме.

Како ће бити ријешен овај проблем?

Током протеклих шест мјесеци, босанскохерцеговачки органи власти су интензивно разматрали овај проблем, а у децембру су договорили практично рјешење. Оно подразумијева комбинацију исплате у готовом новцу и издавања обвезница. Као што сви добро знају, власти БиХ једноставно немају довољно финансијских средстава да одмах исплате целокупан износ тако да су се морали утврдити приоритети за отплату током дужег периода. Готовина ће бити исплаћена онима чије су потребе највеће, пензионерима и власницима малих износа штедне на замрзнутим девизним рачунима – ова група и представља највећи број тражилаца. За оне који су власници већих износа на блокираним девизним рачунима као и оне који имају велика потраживања по основу ратне штете, биће издате обвезнице које ће омогућити владама да новац исплате у потпуности, али током вишегодишњег периода. Исплата дуга током дужег периода је једини разуман начин за појединце као и органе власти за измирење овако великих потраживања.

Уколико желите више информација о овом рјешењу, контактирајте:

Федерација БиХ:

Миру Брадару, савјетницу за економска питања у Министарству за финансије ФБиХ,
тел: 033/666-641

Република Српска:

Информативни уред Владе РС, тел: 051/331-565

Брчко Дистрикт:

Османа Османовића, директора Уреда за приходе Брчко Дистрикта,
тел: 049/216-933

